Υπεράριθμα έμβρυα της εξωσωματικής. Άνθρωποι ή προϊόντα;

Categories : ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Date : 10 Σεπτεμβρίου, 2023

Διατίθενται για υιοθεσία και διαδικτυακά...

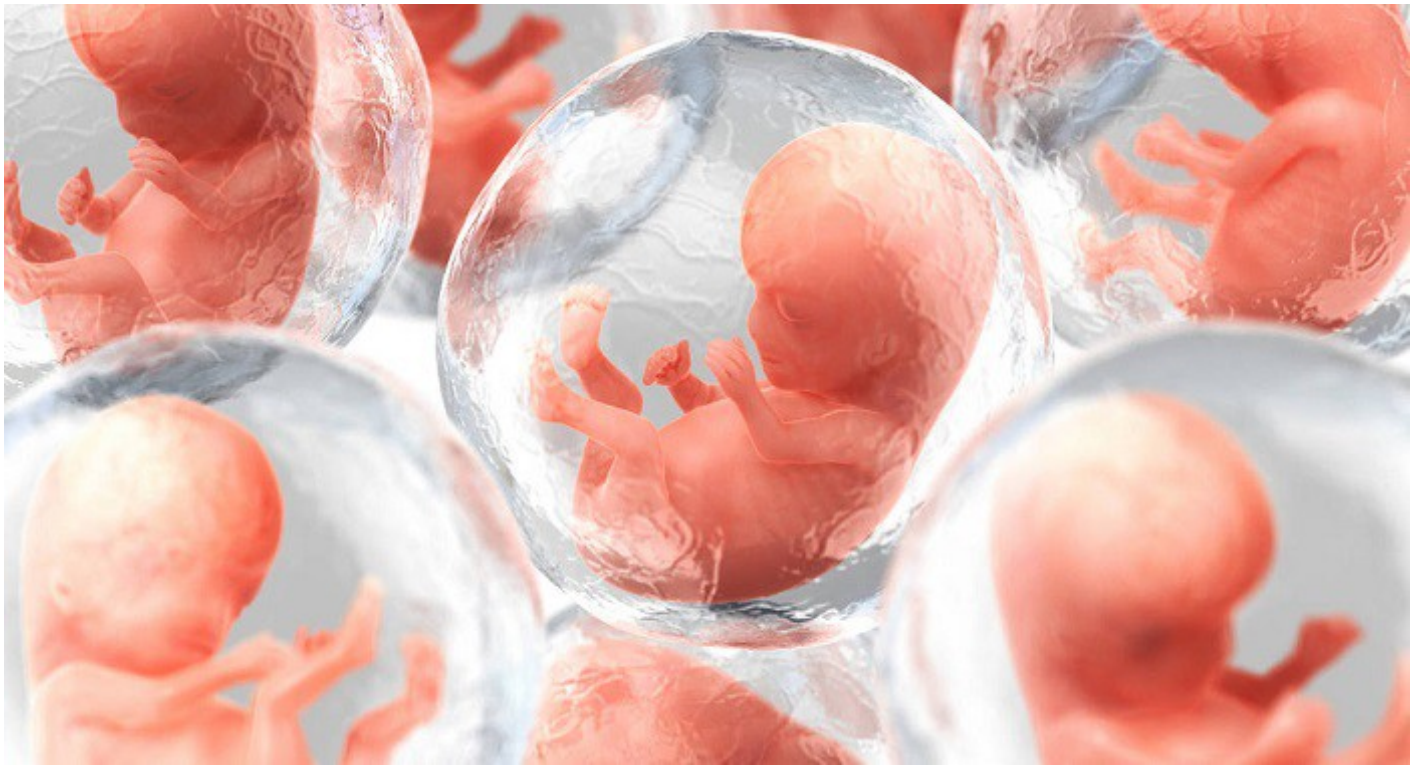

Η βιομηχανία γονιμότητας, μια επικερδής επιχείρηση με τζίρο πολλών δισεκατομμυρίων, «χρησιμοποιεί» την επιθυμία των ενηλίκων που θέλουν να γίνουν γονείς αλλά δεν μπορούν να συλλάβουν φυσικά. Όμως **η διαδικασία έχει και συνιστώσες που δημιουργούν αδιέξοδα. Μία από αυτές είναι τα λεγόμενα «υπεράριθμα έμβρυα».** Πρόκειται για έμβρυα-μικροσκοπικά παιδιά, τα οποία δημιουργούνται, καταψύχονται για μελλοντική χρήση, αλλά τελικά δεν εμφυτεύονται

για διαφόρους λόγους.

Για όσα παραμένουν στη κατάψυξη λόγω αδυναμίας εμβρυομεταφοράς, οι επιλογές είναι να γίνει καταστροφή τους, να παραχωρηθούν στην επιστήμη για ερευνητικούς σκοπούς, ή να δωρηθούν σε άτομα με προβλήματα γονιμότητας.**Οι δύο πρώτες επιλογές ισοδυναμούν με το θάνατο του εμβρύου-παιδιού, ενώ η τρίτη επιλογή σώζει τουλάχιστον τη ζωή του.**

Ορισμένα άτομα που θέλουν να αποφύγουν το οικονομικό κόστος της εξωσωματικής ή έχουν πλήρη φυσική αδυναμία να τεκνοποιήσουν, στρέφονται στην υιοθεσία εμβρύων ή «γονιμοποιημένων ωαρίων», χρησιμοποιώντας τα λεγόμενα «υπεράριθμα-κατεψυγμένα» έμβρυα.

Σύμφωνα με το πρόσφατα ψηφισμένο νόμο για την εξωσωματική [(1)], η τεχνολογία αυτή θα ικανοποιεί τώρα και κοινωνικούς λόγους και **όχι κατ΄ ανάγκη ζευγάρι γονέων.** Θα εξυπηρετεί δηλ. και **υποβοηθούμενο «πρόσωπο»,** ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι ιατρικής του αδυναμίας. Θα εξυπηρετούνται **και αναπαραγωγικά υγιείς** που δεν τεκνοποιούν λόγω πχ ομόφυλης σχέσης ή διότι επιλέγουν τη μονογονεϊκότητα ή πρόκειται για παρένθετες μητέρες.

Επίσης σύμφωνα με τον ίδιο νόμο,[(1)] «τα τρίτα πρόσωπα που προσφέρουν γαμέτες **ή γονιμοποιημένα ωάρια (τα ανεπιθύμητα κατεψυγμένα παιδιά τους δηλ.)** έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αν η διαδικασία θα γίνεται επώνυμα ή ανώνυμα… Η επιλογή ανώνυμου ή επώνυμου δότη **γίνεται από το υποβοηθούμενο πρόσωπο** και σε περίπτωση γάμου ή συμφώνου συμβίωσης ή ελεύθερης ένωσης, απαιτείται η σύμπραξη του συζύγου ή του συντρόφου. Αυτό σημαίνει πως, **ένα υποβοηθούμενο πρόσωπο** δύναται **να επιλέξει δότη γονιμοποιημένων ωαρίων** (δηλ. να διαλέξει παιδιά), **μόνο του**, εφόσον δεν υπάρχει τη συγκεκριμένη στιγμή σχετιζόμενο πρόσωπο. **Δηλαδή δεν προϋποτίθεται για τη λήψη εμβρύων η ύπαρξη παντρεμένων ετερόφυλων γονέων.**

Σύμφωνα με το νόμο περί της «υιοθεσίας εμβρύων», **την διαδικασία διαχειρίζονται οι κλινικές εξωσωματικής** και οι εντολείς της. Δεν παρεμβαίνει δηλαδή κάποια κοινωνική υπηρεσία η οποία θα εξασφαλίσει την ανάπτυξη και ανατροφή του «υιοθετημένου εμβρύου»- παιδιού όπως γίνεται με τις κλασικές υπηρεσίες υιοθεσίας.

Φωτογραφία ενός από τα έμβρυα της Ryann Hendrickson. Ελήφθη τον Ιούλιο του 2021 από μικροσκόπιο

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, **η «υιοθεσία εμβρύου» που είναι καταρχήν σωτήρια για το παιδί εφόσον του χαρίζει τη δυνατότητα να ζήσει, δεν προστατεύει το μέλλον του.** Καταρχήν η γυναίκα που θα το κυοφορήσει… θα γίνει η μητέρα του ή θα είναι παρένθετη; Μήπως πρόκειται για ομόφυλο ζεύγος; Για εικονικό γάμο; Θα έχει το παιδί ως θετούς γονείς «ετερόφυλους πατέρα και μητέρα»; Έχουν σταθερό γάμο; Μήπως πρόκειται για βάναυσα άτομα ή με ποινικό μητρώο; Θα έχει αδέλφια; Ξέρουν οι γονείς να αναθρέψουν ένα ευαίσθητο παιδί που προήλθε από μια πολλαπλά στερητική γι' αυτό διαδικασία;

Η **νέα αντίληψη περί «ισότητας όλων των μορφών οικογένειας»,** δεν εξασφαλίζει τα παιδιά διότι τα διαθέτει σε οποιουδήποτε είδους «υποβοηθούμενους πελάτες». **Ο νόμος, με εντυπωσιακό τρόπο, χαρακτηρίζει ως «υποβοηθούμενο άτομο» τον υποψήφιο «γονέα», ενώ το παιδί που είναι το κατεξοχήν ευαίσθητο πλάσμα χαρακτηρίζεται ως απλό «γονιμοποιημένο ωάριο» και διατίθεται όπως ένα καταναλωτικό προϊόν…**

Στην συνολική διαδικασία εμπλέκονται και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.[2] Μέσα από αυτά γίνεται αναζήτηση δωρητών γενετικού υλικού, παρένθετων γυναικών, αλλά και **υποψηφίων «γονέων» για τα κατεψυγμένα παιδιά**. Καθώς η δραστηριοποίηση της βιομηχανίας παιδιών διακλαδίζεται σε πολλές χώρες («αναπαραγωγικός τουρισμός»)[3]**,** ο πελάτης του εξωτερικού μπορεί να απευθυνθεί στην Ελλάδα αλλά και Έλληνες «πελάτες» να χρησιμοποιήσουν δυνατότητες του εξωτερικού. Κατέληξαν ιδιοκτήτες-γονείς κατεψυγμένων εμβρύων, κινούμενοι μέσω των κοινωνικών μέσων, **να προωθούν από το Facebook τη «μεταβίβαση της ιδιοκτησίας» των υπεράριθμων «κατεψυγμένων» παιδιών τους προκειμένου να απαλλαγούν οικονομικά και ηθικά από αυτά.**[4]

Στις ΗΠΑ όπου υπάρχουν καταγεγραμμένα στοιχεία, το ετήσιο ποσοστό εμβρυομεταφοράς από δωρεά εμβρύων υπερτριπλασιάστηκε από το 2004 έως το 2019, με 8.457 γεννήσεις μέσω υιοθεσίας εμβρύων. **Υπάρχει πλεόνασμα αζήτητων εμβρύων όπως και στην Ελλάδα, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δημιουργούν και καταψύχουν περισσότερα παιδιά από όσα είναι διατεθειμένοι να φέρουν στη ζωή και να αναθρέψουν.**

Μεταξύ των ανθρώπων που υιοθετούν έμβρυα είναι και έγγαμα παραδοσιακά ζευγάρια που σέβονται την αγέννητη ζωή και βλέπουν την υιοθεσία ως μια σωτήρια πράξη για αυτά τα μονίμως παγωμένα παιδιά. Δήλωσε ο άνδρας ζεύγους που «υιοθέτησε ένα τέτοιο παιδί: «*Αυτά τα παιδιά εγκαταλείπονται σε παγωμένη κατάσταση. Αν δεν υιοθετηθούν, είναι σαν να είναι νεκρά*».[4]

Για αρκετούς όμως γονείς, η παραχώρηση προς «υιοθεσία» των εμβρύων τους δεν είναι παρά μια **υπόθεση *μεταβίβασης της κυριότητάς τους.*** Μερικοί φτάνουν **να «δωρίζουν» τα έμβρυά τους - τα παιδιά τους - σε άλλο ζευγάρι μέσα από μια απλή διαδικασία διαδικτυακής δοσοληψίας,** χωρίς καν να ελέγξουν σε ποιους τα δίνουν, όπως συμβαίνει στις παραδοσιακές διαδικασίες υιοθεσίας. Άλλοι τα παραχωρούν με επιπόλαια ή λανθασμένα κριτήρια. Τα κατεψυγμένα παιδιά δεν σκοτώνονται, όπως στο πειραματισμό ή τη καταστροφή, αλλά το μέλλον τους προδιαγράφεται άσχημο…

Για παράδειγμα[4] η Έμιλι, που δημιούργησε έμβρυα με δότη σπέρματος και μεγαλώνει με τη «σύζυγό της» ήδη δύο παιδιά, αποφάσισαν ότι δεν ήθελαν τα άλλα έμβρυα που δημιούργησαν. **Η Έμιλι αποφάσισε να διαθέσει τα έμβρυα μέσω Facebook και βρήκε ένα gay ζευγάρι που έψαχνε για έμβρυα.**

«Ήθελα να τα δωρίσω σε ένα άλλο queer ζευγάρι», δήλωσε στην ιστοσελίδα Philadelphia Inquirer. Αυτή και η «σύζυγός της» συνεννοήθηκαν με την κλινική

γονιμότητας και τους δικηγόρους τους και «μεταβίβασαν νόμιμα την ιδιοκτησία» των εμβρύων τους στο gay ζευγάρι που γνώρισαν από το Facebook.

Ομοίως, ένα άλλο ζευγάρι, η Ryann Hendrickson και ο σύζυγός της, «μεταβίβασαν την ιδιοκτησία» των εμβρύων τους σε μια γυναίκα που αναζητούσε έμβρυα. Η Ryann δήλωσε ότι αισθάνθηκε αμέσως μια οικειότητα με την ξένη γυναίκα επειδή και οι δύο είχαν επιβιώσει από καρκίνο του μαστού.

Η «μεταβίβαση της κυριότητας» είναι ο νομικός ορισμός της πράξης παραχώρησης των παιδιών στο εξωτερικό και αυτό ισχύει και στην Ελλάδα, όπου η «υιοθεσία εμβρύου» δεν θεωρείται νομικά μορφή υιοθεσίας, καθώς **τα έμβρυα θεωρούνται ιδιοκτησία, όχι άνθρωποι.** Επομένως, **η διαδικασία διέπεται από το δίκαιο των συμβάσεων ιδιοκτησίας και όχι από το νόμο περί υιοθεσίας.**

Η λανθασμένη αντίληψη για το πότε αρχίζει η ανθρώπινη ζωή άνοιξε την πόρτα για την καταχρηστική μεταχείριση των ανθρώπινων εμβρύων της εξωσωματικής. Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι «ανήκει», πως είναι ιδιοκτησία άλλου ανθρώπου. Ωστόσο, έτσι αντιμετωπίζονται αυτά τα παιδιά - απογυμνώνονται από την ανθρώπινή τους ιδιότητα και την αξιοπρέπειά και μερικές φορές οι μεγάλοι τα ξεφορτώνονται σαν να είναι άχρηστα πράγματα ή οικονομικό βάρος.

Ποια θα είναι η τύχη των παιδιών;

Δεν είναι σαφές εάν η Emily ή η Ryann έκαναν έλεγχο καταλληλότητας στους υποψήφιους γονείς που έδωσαν τα παιδιά τους. Και καμία από τις δύο δεν φαίνεται να απασχολήθηκε με το πώς θα αισθάνονται τα παιδιά για αυτή τη διαδικασία στο μέλλον. **Το ίδιο συμβαίνει συνήθως και με άλλους γονείς που παραχωρούν τα κατεψυγμένα παιδιά τους υιοθεσία, πολύ λιγότερο μάλιστα απασχολούνται με τη τύχη τους οι μονάδες εξωσωματικής....**

Αλλά τα άτομα που έχουν δημιουργηθεί με τη χρήση τεχνολογιών τεχνητής αναπαραγωγής (ART) μπορούν να μας δώσουν μια γεύση για το **πώς ίσως να νιώσουν κάποια μέρα αυτά τα παιδιά –** που περνούν από τον ένα στον άλλο μέσα από διαδικασίες δωρητών γεννητικού υλικού, μη φυσικής γονιμοποίησης, οικονομικών συναλλαγών, παρένθετων μητέρων, διακίνησης από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, απόρριψης από τους «αρχικούς τους γονείς», «ιδιαίτερων» μορφών οικογένειας...

«Κάπως, κάπου, οι γονείς μου είχαν την ιδέα ότι τους άξιζε να κάνουν ένα μωρό και δεν είχε σημασία πόσο θα κόστιζε, πόσες φορές θα χρειαζόταν ή πόσα θα πεθάνουν στη διαδικασία», είπε μια γυναίκα που ***συνελήφθη με διαδικασίες***

εξωσωματικής *στην οργάνωση Them Before Us. «Τους άξιζε ένα παιδί. Και έχοντας μια τέτοια αντίληψη, όταν γεννήθηκα πίστευαν ότι άξιζαν να έχουν το τέλειο παιδί… Όπως ο πατέρας μου εννοούσε το τέλειο παιδί.****Και αφού τους άξιζε ένα παιδί, εγώ ήμουν ιδιοκτησία τους και έπρεπε να ελέγχομαι, δεν ήμουν μια προσωπικότητα, ένα δώρο που έπρεπε να εκτιμήσουν».***

Ένας άντρας, που γεννήθηκε μέσω παραδοσιακής **παρένθετης μητρότητας,** περιγράφει:

*«Σε εμάς, συνέβη κάτι φρικτό κατά τη γέννησή μας.****Χάσαμε τις μητέρες μας. Δεν πέθαναν, αλλά είναι το ίδιο με το να είναι νεκρές, επειδή τις χάσαμε σα μητέρες και αυτό για το μικρούλι μωρό ισοδυναμεί με θάνατο…*** *Αυτό μας κάνει να νιώθουμε πολλή απόρριψη. Αυτό αφήνει ένα κενό στην καρδιά μας που άλλοτε το αντιλαμβανόμαστε, άλλοτε εκδηλώνεται με άλλο τρόπο, όπως με κατάθλιψη ή με φόβο καθώς προσεγγίζουμε κάποιον άλλο…»*

Μια γυναίκα που ανατράφηκε από ένα ανδρικό gay ζευγάρι ομολογεί:

«Ένιωθα την απώλεια. Ένιωθα το κενό. Καθώς μεγάλωνα, προσπαθούσα να γεμίσω αυτό το κενό *με θείες, λεσβίες φίλες των μπαμπάδων μου και δασκάλες. Θυμάμαι ότι ρώτησα τη δασκάλα μου της πρώτης δημοτικού αν μπορούσα να την αποκαλώ «μαμά». Έκανα αυτή την ερώτηση σε κάθε γυναίκα που μου έδειχνε οποιαδήποτε αγάπη και στοργή. Ήταν ενστικτώδες. Λαχταρούσα την αγάπη της μητέρας μου, παρόλο που με αγαπούσαν πολύ οι δύο gay μπαμπάδες μου».*

Επιπλέον, έρευνα από μια μελέτη της Ιατρικής Σχολής του Χάρβαρντ μας πληροφορεί ότι **ένα σημαντικό 62% των παιδιών που έχουν συλληφθεί μέσω τεχνολογίας και δωρητών** όπως η παρένθετη μητρότητα και η εξωσωματική γονιμοποίηση, **θεωρούν την ART ως ανήθικη και καταχρηστική.**

Όπως εξήγησε ένα κορίτσι, **«Με ενοχλεί που αποκτήθηκα με χρήματα,** που η μοναδική γυναίκα που λαχταρώ περισσότερο από όλα σε αυτή τη ζωή, είναι ακόμη το άγνωστο 50% μου. Μερικές φορές εύχομαι να μην είχα γεννηθεί. **Δεν το ζήτησα και ποτέ δεν θα συναινούσα σε μια τέτοια διαδικασία».**

Οι ενήλικοι συχνά έχουμε την αίσθηση πως η ζωή και ο κόσμος όλος μας ανήκουν. Πως έχουμε δικαίωμα με τα χρήματα, τις κραυγές και την «επιστήμη» να ικανοποιούμε το ατομικό μας θέλημα. Πιστεύουμε ακόμη πως ικανοποιώντας τα θελήματά μας αποκτούμε αξία. Όμως **αυτό που πετυχαίνουμε τελικά είναι να αδικούμε ένα πλήθος από αδύναμα μικρά παιδιά, από πλάσματα του Θεού, που πάσχουν, πονούν, δυσφορούν ή και πεθαίνουν στο βωμό της δικής μας άπληστης και μάταιας ικανοποίησης.**

Πηγές:

1. https://www.e-nomothesia.gr/law-news/demosieutheke-sto-phek-nomos-4958-2022.html
2. https://www.huffingtonpost.gr/entry/chania-nees-apokalepseis-yia-te-famprika-exosomatikon-kai-paranomon-eiothesion_gr_64d5dcd1e4b0cdf0a8f5327f
3. https://www.isathens.gr/syndikal/7375
4. https://www.liveaction.org/news/disturbing-results-extra-embryos-property/?utm_campaign=lan&utm_medium=email&_hsmi=272257853&utm_content=daily_digest&utm_source=housefile

(Από «Μαμά Μπαμπάς και Παιδιά»)